

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΦΗΒΕΙΑ

Κείμενο

Τα πρότυπα των νέων

Το παρακάτω κείμενο υπογράφεται από την κ. Σώκου Κ., δημοσιογράφο που ζει στην Αμερική. Έχει δημοσιευθεί στη στήλη «Απόψεις» της εφημερίδας Καθημερινή στις 23.1.2019.

Ήταν το θέμα της έκθεσης εκείνη τη χρονιά στις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Η πρώτη μου σκέψη ήταν ότι, αν είναι να έχει κανείς πρότυπα, ας είναι υψηλά: χωρίς να είμαι θρησκευόμενη –κάτι που φρόντισα να επισημάνω–, πρότεινα τον Ιησού Χριστό, που κήρυξε την αγάπη για τον πλησίον. Ούτε σε επαναστάτες αναφέρθηκα ούτε σε εθνικά σύμβολα. Ούτε καν στους σταρ της σοουμπίζ! Δεν κέρδισα φίλους σε κανένα στρατόπεδο: Πήρα έναν μέτριο βαθμό, ο οποίος ήταν τελικά το καλύτερο δώρο, γιατί βρέθηκα στο Ιστορικό Ιωαννίνων – μακάρι να μπορούσα να πω ότι το έκανα επίτηδες, αλλά μάλλον ήμουν εκτός κλίματος.

Ας κάνω μια δεύτερη προσπάθεια: Υποψήφια για 10 βραβεία Όσκαρ η ταινία «The Favorite» του σκηνοθέτη Γιώργου Λάνθιμου. Στους ημιτελικούς του αυστραλιανού Open ο τενίστας Στέφανος Τσιτσιπάς. Δύο Έλληνες που, ξεκινώντας από την Ελλάδα, με ελληνικά βιώματα και περιορισμούς και όχι από το Λος Άντζελες ή την Ελβετία, φτάνουν στην κορυφή του αντικειμένου τους. Ο κόσμος θαυμάζει το κατόρθωμά τους, χωρίς να ασχολείται ιδιαίτερα με την καταγωγή τους. Αλλά εμείς ξέρουμε: είναι δύο από εμάς, τους Έλληνες, που αντιμετωπίζουμε αντίστοιχους περιορισμούς και δυσκολίες, και γι' αυτό μιλούν στην καρδιά. Είναι ώρα να μιλήσουν και στο μυαλό, να γίνουν πρότυπα για το νέο μοντέλο του δημιουργικού και επιτυχημένου επαγγελματία. Εκείνου που είναι διεθνώς ανταγωνιστικός, ακριβώς επειδή δουλεύει σκληρά, αλλά και επειδή έχει ένα μεγάλο όραμα και, για να το υπηρετήσει, δεν διστάζει να ανοίξει τα φτερά του στο εξωτερικό και βήμα βήμα να φτάσει να αξιοποιεί τους καλύτερους ηθοποιούς του Χόλυγουντ ή να προπονείται στις καλύτερες σχολές τένις του κόσμου.

Σε μια εβδομάδα, που οι εικόνες από την Ελλάδα, μέσα και έξω από τη Βουλή, προκαλούν αποστροφή για την πολιτική και ανησυχία στην κοινωνία, το tweet¹ του Τσιτσιπά μετά τη νίκη του επί του Ρότζερ Φέντερερ ήρθε ως μια απάντηση για το πώς μπορεί να γίνει αυτό: «Η παιδεία, καθάπερ ευδαίμων χώρα, πάντα τ' αγαθά φέρει». Όπως μια ευτυχισμένη χώρα, η παιδεία αποδίδει καρπούς, όλα τα αγαθά.

Η λέξη παιδεία προέρχεται ετυμολογικά από το παιδεύω, υπονοεί λοιπόν προσπάθεια, βάσανο. Κάτι ξέρει από προσπάθεια ο 20χρονος Τσιτσιπάς, που λέει σε κάθε ευκαιρία πόσο σκληρά δουλεύει. Σύμφωνα με τον φιλόσοφο Αριστοτέλη, η ρίζα της είναι πικρή, αλλά έχει γλυκό καρπό. Στην αρχαία Ελλάδα η εκπαίδευση σήμαινε την καλλιέργεια της προσωπικότητας του ατόμου, όχι μόνο τη γνώση. Προϊόν της και ο Μέγας Αλέξανδρος. Είναι λογικό ίσως οι Έλληνες να θεωρούν μεγαλύτερο Έλληνα τον πρώτο, που διέδωσε τον Ελληνισμό σε όλον τον τότε γνωστό κόσμο. Αλλά είναι ο μεγάλος δάσκαλος που έχτισε τον χαρακτήρα του. Και βέβαια, προκειμένου να είναι μια χώρα ευημερούσα, χρειάζεται να επενδύει στην παιδεία. Να διδάξει Αριστοτέλη, και όχι μόνον τα κατορθώματα του Αλεξάνδρου. Να αναδείξει την αριστεία, όπως έκαναν οι αρχαίοι Έλληνες – και να μοιραστεί τα φώτα της με τον κόσμο.

Τι σημαίνει αυτό σήμερα; Ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση. Διεθνείς συνεργασίες. Σύνδεση με την αγορά εργασίας. Αλλά κυρίως υψηλή ποιότητα. Όπως το Ινστιτούτο Τεχνητής Νοημοσύνης που θέλει να φέρει στη χώρα ο καθηγητής του MIT² Κωνσταντίνος Δασκαλάκης. Με υψηλά πρότυπα όλοι μπορούμε να γίνουμε καλύτεροι. Ίσως τότε να σταματήσουμε να ζούμε στο παρελθόν και να αντιμετωπίσουμε το μέλλον με εμπιστοσύνη, ως συνδιαμορφωτές του. Όσο για το «αγαπάτε αλλήλους», είναι πάντα επίκαιρο.

ΘΕΜΑ 2β

«Τι σημαίνει αυτό σήμερα; Ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση. Διεθνείς συνεργασίες. Σύνδεση με την αγορά εργασίας. Αλλά κυρίως υψηλή ποιότητα.»

α. Τι πετυχαίνει η δημοσιογράφος θέτοντας με ελλειπτικές προτάσεις τις απαντήσεις στην ερώτηση που διατυπώνει;

¹ μήνυμα, ανάρτηση σε ιστοχώρο κοινωνικής δικτύωσης

² Τεχνολογικό Ίδρυμα Μασαχουσέτης, γνωστό πανεπιστημιακό ίδρυμα, ένα από τα πιο φημισμένα κέντρα βασικής και τεχνολογικής έρευνας παγκοσμίως.

β. Να μετασχηματίσεις το παραπάνω χωρίο, ώστε τα νοήματα των παραπάνω προτάσεων να ενσωματωθούν σε μια περίοδο λόγου. (Μπορείς να κάνεις τις απαραίτητες αλλαγές και προσθήκες που θα κρίνεις αναγκαίες)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Υπόθεσε ότι σε συζήτηση που γίνεται στο πνευματικό κέντρο της περιοχής σου με θέμα «Κοινωνία και Νεολαία» παίρνεις τον λόγο. Να εκθέσεις σε 250-300 λέξεις την άποψή σου για το είδος των προτύπων που πρέπει να έχουν οι νέοι, προκειμένου οι ίδιοι και η κοινωνία να γνωρίσουν σημαντική εξέλιξη. Για την ενίσχυση της επιχειρηματολογίας σου μπορείς να αξιοποιήσεις στοιχεία του κειμένου αναφοράς.

Μονάδες 40